

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова
Кафедра теорії та практики перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи

_____
П.І.Б.)
_____
2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Синтаксичні аспекти перекладу

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність : 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Факультет романо-германської філології

2021-2022

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни
«Синтактичні аспекти перекладу»

Розробники: Кириллова М.Д., к.філол.н, доцент, доцент кафедри теорії та
практики перекладу

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та практики перекладу

Протокол № 12 від. "17" червня 2021р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Матузкова О.П.)

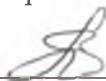
Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) _____ факультету РГФ

Протокол №12 від. "18" червня 2021 р.

Голова НМК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(Телецька Т.В.)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 3 Годин – 90 Залікових модулів – 1 Змістових модулів – 1	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	За вибором студента	
	Спеціальність: 035 Філологія		
	Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції	
		8 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		72 год.	84 год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Синтаксичні аспекти перекладу» входить до циклу лінгвістичних дисциплін, що формують лінгвістичну базу перекладача. Дана програма становить собою стислий курс синтаксичних проблем перекладу. У ньому викладені основні положення синтаксису англійської та української мов, зокрема їх синтаксичні особливості. Крім того, значну увагу приділено з'ясуванню причин невідповідностей синтаксичних параметрів речення при перекладі.

Основною **метою** даної програми є формування загальних та фахових компетентностей у студентів, поглиблення їх теоретичної бази та вироблення навичок зробити численні та якісно різноманітні міжмовні перетворення на синтаксичному рівні. Основна мета обумовлює вирішення наступних **завдань**: ознайомлення студентів з теоретичними засадами; аналіз природи синтаксичних трансформацій для досягнення перекладацької еквівалентності; формування у студентів практичних навичок застосування синтаксичних замінів при перекладі; розвиток гнучких стратегій перекладацьких трансформацій як мовленнєвих умінь.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Загальні компетентності:

ЗК 1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3 Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації з різних джерел.

ЗК 4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5 Здатність працювати в команді та автономно.

Фахові компетентності:

ФК 1 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних та перекладознавчих теоріях, напрямках і школах.

ФК 2 Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку сучасного світового літературознавства.

ФК 3 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 5 Усвідомлення методологічного, організаційного і правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології взагалі та перекладознавства зокрема, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

Програмні результати навчання:

ПРН2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі, в тому числі в перекладознавстві.

ПРН7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці та перекладознавстві.

ПРН8 Демонструвати вміння здійснювати лінгвостилістичний, передперекладацький та перекладацький аналіз різножанрових текстів для визначення загальної стратегії перекладу залежно від мети перекладу, стилю, жанру, типу тексту та характеру адресата.

ПРН 9 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації (перекладознавства).

ПРН 10 Збирати й систематизувати мовні та мовленнєві, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів, жанрів і галузей.

ПРН 11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12 Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13 Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 14 Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів. Здійснювати редагування перекладу (власного і чужого).

ПРН 15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1: Синтактичні засоби при перекладі з англійської на українську мову.

Тема 1. Характеристика речення як синтаксичної одиниці мови.

Тема 2. Природа синтаксичних трансформацій при перекладі.

Тема 3. Заміна простого речення складним.

Тема 4. Заміна складного речення простим.

Тема 5. Об'єднання / членування речень.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Л	п	Лаб	сам. роб		Л	п	лаб	сам.роб
1	2	3	4	5	6					
Змістовий модуль 1: Синтаксичні засоби при перекладі з англійської на українську мову										
Тема 1. Характеристика речення як синтаксичної одиниці мови.	16	2	2		12					
Тема 2. Природа синтаксичних трансформацій при перекладі.	16		2		14	44	2			42
Тема 3. Заміна простого речення складним	18	2	2		14	2	2			
Тема 4. Заміна складного речення простим	20	2	2		16					
Тема 5. Об'єднання/членування речення	20	2	2		16	44		2		42
Разом за змістовим модулем	90	8	10		72	90	2	4		84
Усього годин	90	8	10		72	90	2	4		84

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Характеристика речення як синтаксичної одиниці мови (тема 1)	2
2	Особливості застосування синтаксичних трансформацій при перекладі (тема 2)	2
3	Випадки заміни простого речення складним (тема 3)	2/2
4	Випадки заміни складного речення простим (тема 4)	2
5	Випадки застосування об'єднання / членування речень при перекладі (тема 5)	2/5

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ Види завдання	Кількість годин
1	Одно/двоскладові речення при перекладі / Доповідь (тема 1)	12
2	Порядок слів при перекладі / Доповідь (тема 2)	14
3	Антонімічний переклад / Доповідь (тема 3)	14
4	Заміна типу синтаксичних зв'язків / Доповідь (тема 4)	16/42
5	Повна/неповна відповідність структури речення при перекладі / Самостійне письмове завдання (тема 5)	16/42

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання навчальним планом не передбачено.

10. Методи навчання

Лекції викладача, пояснення, дискусія, обговорення найскладніших і спірних питань, відповіді на питання, робота з основною і додатковою літературою, аналіз текстів оригіналу і перекладу, тренувальні вправи, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей, виконання самостійних завдань.

11. Методи контролю

Усне опитування, оцінювання завдань самостійної роботи, оцінювання доповідей, підсумкове бланкове тестування.

Контроль засвоєння змісту курсу здійснюється наступним чином:

1) поточний контроль: за відвідування лекцій студенти отримують 3 бали за кожну лекцію (12 бали разом); за відвідування практичних занять студенти отримують 3 бали за кожний (15 балів разом), за успішну відповідь на практичному занятті – 5 балів за кожний (25 балів разом). Студенти заочного відділення отримують по 10 балів за відвідування лекційних та практичних занять (30 балів разом) та по 11 балів за успішну відповідь на семінарі (22 бали разом).

2) підсумковий контроль: самостійна письмова робота студента оцінюється 8 балами. В кінці курсу проводиться тестова робота, яка оцінюється в 40 балів.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Чим обумовлені синтаксичні трансформації при перекладі?

2. З чим пов'язані синтаксичні труднощі перекладу?
3. Що таке тема-рема-тичне членування речення?
4. Чим викликаний синтаксичний паралелізм при перекладі?
5. Чим можна пояснити зміну типу речення при перекладі?
6. Який вид синтаксичного варіювання є самим частотним при перекладі?
7. Яка мета порівняльного аналізу оригіналу та перекладу на синтаксичному рівні?
8. Чи можливо вважати збереження авторського синтаксису одним з засобів досягнення адекватності перекладу?

13. Розподіл балів, які отримують студенти Для денної форми

Поточний контроль					Підсумковий контроль		Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	Самостійна письмова робота	Підсумковий тест	
11	8	11	11	11	8	40	100

Для заочної форми

Поточний контроль					Підсумковий контроль		Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	Самостійна письмова робота	Підсумковий тест	
	10	21		21	8	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційного заліку	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим повторним

		ДИСЦИПЛІНИ	ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ
--	--	------------	----------------------

14.Методичне забезпечення

--

15. Рекомендована література

Основна

1. Бевзенко С. П. Сучасна українська мова. Синтаксис:[навч. посіб.] / С. П. Бевзенко, Л. П. Литвин, Г. В. Семеренко. К.: Вища школа, 2005. 270 с. <https://www.twirpx.com/file/2102815/>
2. Карабан В. І. Теорія перекладу з української мови на англійську мову: [навчальний довідник зі спеціальності «Переклад»] / В. І. Карабан, Д. К. Мейс. Вінниця: Нова книга, 2003. 606 с. http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Karaban_2004_576.pdf
<https://nk.in.ua/product/teoriya-i-praktyka-perekladu-z-ukrayinskoyi-movu-na-anglijsku-ukr-angl-karaban-v-i/>
3. Мірам Г. Е. та ін. Основи перекладу: Курс лекцій; Навчальний посібник. Київ: Ельга, Ніка-Центр, 2002. 240 с. <https://www.twirpx.com/file/233401/>
4. Тороп П. Тотальний переклад: монографія. Вінниця: Нова Книга, 2015. 264 с. <https://nk.in.ua/pdf/1320.pdf>
5. Чередниченко О. І. Про мову і переклад. К.: Либідь, 2007. 248 с. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Sdzif_2010_8_78.pdf
6. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови / К. Ф. Шульжук. К. : ВЦ «Академія», 2010. 408 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Shulzhuk_Kalenyk/Syntaksys_ukrainskoi_movy.pdf
7. Korunets I. V. Theory and Practice of Translation: Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2000. 448 р. https://www.academia.edu/30268982/Korunec_Theory_and_practice_of_translation
8. Newmark Peter. A Textbook of Translation. Longman, 2003. 292 p. https://www.academia.edu/25420034/A_TEXTBOOK_OF_TRANSLATION_Peter_Newmark

Додаткова

1. Білоус О. М. Теорія перекладу. Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навч. закладів. Кіровоград: РВЦКДПУ ім. В. Вінниченка, 2002. 116 с. https://www.academia.edu/38484974/%D0%91%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%83%D1%81_%D0%9E_%D0%9C_%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D1%83_2_%D0%B5_%D0%B2%D0%B8%D0%B4

2. Гарбовский Н. К. Теория перевода: Учебник. М: Изд-во Моск. Ун-та, 2004. 544с. <http://rkiff.philol.msu.ru/wp-content/uploads/2020/05/%D0%93%D0%B0%D1%80%D0%B1%D0%BE%D0%B2%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9.pdf>
3. Дудик П. С. Синтаксис української мови: [підруч.] / П. С. Дудик, Л. В. Прокопчук. К.: ВЦ «Академія», 2010. 384 с. <http://194.44.152.155/elib/local/sk756566.pdf>
4. The Translation Studies / Ed. By Lawrence Venuti, advisory editor: Mona Baker. Routledge: London and New York, 2003. 524 p. <https://www.twirpx.com/file/558057/>

Електронні інформаційні ресурси

1. <https://www.britannica.com/science/linguistics/Other-relationships#ref411934>
2. <https://naub.oa.edu.ua/2012/do-problemy-hudozhnoho-perekladu/>.